

ท้าวจตุโลกบาล

ประติมากรรมประกอบพระเมรุมาศพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

ท้าวจตุโลกบาล หรือท้าวจตุมหาราช คือ ผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นจตุมหาราชิกา เป็นสวรรค์ชั้นแรก ชั้นล่างสุดในฉกามาพจรภูมิ ชั้นจตุม มีที่ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาพระสุเมรุ จตุมหาราชิกา แปลว่า ดินแดนเป็นที่อยู่ของท้าวมหาราชทั้งสี่ กล่าวคือสวรรค์ชั้นนี้เป็นดินแดนที่จอมเทพ ๔ องค์ ผู้รักษาคุ้มครองโลกใน ๔ ทิศ ปกครองอยู่คนละทิศ ทำหน้าที่ดูแลรักษาทั้งสี่ทิศ สอดส่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรวมทั้งดูแลบริวารในอำนาจของตน

ท้าวธตรฐ

ท้าวธตรฐ ประจำทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ปกครองเหล่าคนธรรพ์

ท้าวธตรฐมีรูปลักษณ์ของเทพบุรุษหนุ่ม บุคลิกสงบนุ่มนวลตาม
อย่างลักษณะของคนธรรพ์ผู้มีความสามารถทางดนตรีและการ
สร้างสรรค์ สวมมงกุฎยอดน้ำเต้า ประดับกมลรูปดอกไม้ยาวเข้า
กับกรองศอรูปดอกไม้ พระภูษา โจงทับสนับเพลา มีชายไหวชาย
แครงพริ้วไหว ภูษาประดับด้วยลวดลายเขียนสี พระหัตถ์ซ้ายถือ
พิณสามสาย หัวพิณรูปเศียรคชสีห์และประดับลวดลายดอกไม้ที่
เต้าพิณ ท้ามุทรา ในมือข้างขวาที่ยกขึ้นระดับอกจรดนิ้วชี้และนิ้วหัว
แม่มือเข้าหากันแสดงสัญลักษณ์แห่งปัญญาประติมากรรมรูปท้าว
ธตรฐ ติดตั้งบนฐานแปดเหลี่ยมประดับรูปคนธรรพ์เทวดา

ท้าววิรุฬห์หก

ท้าววิรุฬห์หก ประจำทางทิศใต้ ผู้ปกครองหมุ่กุ่มภัณฑ์

ท้าววิรุฬห์หกมีลักษณะ ใบหน้าแบบยักษ์หน้ามนุษย์ กายสี
ขาบเข้มไว้พระมัสสุและเครา ทรงมงกุฎยอดกนกทับจอนหู สวม
กรองศอ สังวาลซ้ายขวา พาหุรัด ทองกร ทองพระบาทและสุ
วรรณกถอบ ปั้นลายประดับบนผ้ารัสพัสตร์ ตกแต่งลวดลายบน
พื้นผ้าถุงและสนับเพลาด้วยการเขียนสี พระหัตถ์ขวาถือหอกอัน
เป็นศาสตราวุธประจำกาย ติดตั้งบนฐานแปดเหลี่ยมประดับรูป
กะโหลกมนุษย์

ท้าววิรุฬ্পกษั

ท้าววิรุฬ্পกษั ประจำทางทิศตะวันตก ปกครองนาค

กายมีวรรณะสีขาวเรืองรอง เครื่องทรงลงสีอ่อนเบานุ่มนวล
สวมมงกุฎยอดน้ำเต้าเหลี่ยมรัตด้วยพญานาค ๓ เศียร กุณฑล
พาหุรัต ล้วนเป็นรูปนาคขมวดเกี่ยวกายเป็นเครื่องประดับ
พระหัตถ์ขวาถือพระแสงศรรูปทรงพญานาค สะพายกระบอก
บรรจุลูกศรไว้เบื้องหลัง พระหัตถ์ซ้ายยกขึ้นจรดนิ้วสวยงาม พระ
ภูษาโจงทับสนับเพลา ติดตั้งบนฐานแปดเหลี่ยมประดับรูป
พญานาคสามเศียร

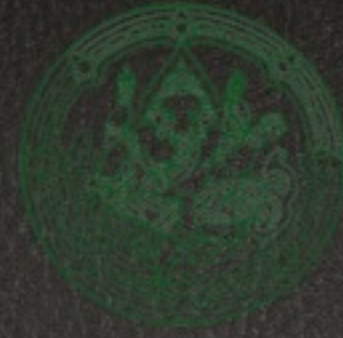
ท้าวเวสสุวรรณ

ท้าวเวสสุวรรณ ประจำทางทิศเหนือ ปกครองเหล่ายักษ์

ผิวกายสีทอง พระพักตร์แบบยักษ์ ดุตัน ทรงอำนาจ พระเกศา
หยักยาว ทรงมงกุฏ สวมกุนทลห้วงกลม คล้องมาลัยพาดทับ
กรอศอและทับทรวง พระหัตถ์ขวาทรงกระบองยอดมณี ทรงพระ
ภูษาสีเหลืองทองมีลักษณะอย่างศิลปะลพบุรี ลงสีเขียนลายบน
ภูษา สวมแหวนที่นิ้วชี้และนิ้วกลางของมือข้างขวา สวมทองบาท
หรือกำไลข้อเท้าทรงกลมสีทองทั้งสองข้าง ติดตั้งบนฐานแปด
เหลี่ยมประดับรูปหน้ายักษ์

ท้าวจตุโลกบาล

ประติมากรรมประกอบพระเมรุมาศ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

ดำเนินการจัดสร้างโดย

สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร

ข้อมูลภาพ

สำนักช่างสิบหมู่

สำนักสถาปัตยกรรม

กรมศิลปากร